

باسمه تعالی			
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۶ / ۶ / ۱۳۸۸		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره ی گل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد در دوره ی ناپستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۸۸	
ردیف	سوالات	نمره	
۱	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید. ۱- مدتی با قفلش کندو کو کردیم. ۲- این سر به مهر نامه، بدان مهربان رسان. ۳- غمی به قدمت تاریخ درد انسان داشت. ۴- محمّد(ص) روز به روز لاغرتر می شد و فکرش شعله های بلندتری می گرفت. ۵- زنیونگ زالی بدین سان دُرُست. ۶- هم در آن، پابرهنه جمعی را / پای بر فرق فرقدان بینی. ۷- رضاخان: این قدر مهممل گفت که سررشته ی امور از دستمون رفت. ۸- خداوند چون اصناف موجودات می آفرید، وسایط گوناگون در هر مقام برکار کرد. ۹- آن چه دارم از اندک مایه خطام دنیا حلال است، من این زر نپذیرم و در عهده ی این نشوم. ۱۰- به خاطر داشتیم که چون به درخت گل رسم، دامنی پرکنم هدیه ی اصحاب را. چون برسیدم، بوی گلَم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت. ۱۱- صیاد گرازان به نگ ایستاد، تا ایشان را در ضیط آرد و کیوتران اضطرابی می کردند و هر یک خود را می کوشید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۱	
۲	ب) لغت (۴ نمره) معنی لغات و ترکیبات مشخص شده را بنویسید. ۱۲- پا در رکاب راهوار خویش دارند. ۱۳- زین نمط بیهوده می گفت آن شبان. ۱۴- طی دو سه لمحّه همه چیز را به خاکستر تبدیل کرد. ۱۵- خداوند فرمود: برو! اگر به طوع نیاید به اکراه بگیر و بیاور. ۱۶- سراسر کتاب بیهقی مشحون است از گفت و گوهای اشخاص با یک دیگر. ۱۷- اگر یک روز با دلبر خوری نوتنی. ۱۸- زاغی بر درخت بزرگ گشن خانه داشت. ۱۹- رخت خود از باغ به راغی کشید.	۲	
۳	پ) خودآزمایی (۳ نمره) ۲۰- با توجه به درس ققنوس از سیلویا تانزد وارنر، ققنوس نماد چیست؟ ۲۱- در بیت « تو را در دل درخت مهربانی / به چه ماند؟ به گلزار خزانى » از منظومه ی «ویس و رامین»: الف) منظور از « تو » کیست؟ ب) این منظومه جزو کدام نوع ادبی محسوب می شود؟ ۲۲- با توجه به عبارت زیر به سؤال ها پاسخ دهید: « پهلوی از قماش شاه های قاجار نیست؛ پهلوی اهل من بمیرم و تو بمیری نیست. » الف) « قماش » یعنی چه؟ ب) مفهوم جمله ی دوم بیانگر کدام ویژگی حکومت پهلوی است؟ ۲۳- با توجه به ابیات زیر تفاوت معنایی « گش » را در هر مورد بیان کنید. بدو باشد همیشه خرم و کش / بر آن امید که باتگی کند خوش دست درکش کرد با آتش به هم / خویشتن گم کرد با او خوش به هم ۲۴- در عبارت « آفتاب، خار و خس مزرعه ی چشم تو » چرا شاعر آفتاب را خار و خس چشم جانباز می داند؟ ۲۵- منظور از « خسوف های کزخیم » در عبارت « خسوف های کزخیم شکوهش را به ستیز بر می خیزند »، چیست؟	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	
	« ادامه در صفحه ی دوم »		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۶ / ۶ / ۱۳۸۸		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد در دوره تابستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۸۸		اداره ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات	نمره		
۴	(ت) دانش های ادبی (۳ نمره) ۲۶- مناسب ترین شیوه برای آفریدن صحنه های حماسی چیست؟ ۲۷- نثر کتاب گلستان سعدی جزو کدام نوع نثر است؟ الف) مصنوع و متکلف (ب) مسجع و فنی (ج) نثر ساده و مرسل ۲۸- در مصراع « هابیلیان بوی قیامت می شنیدند » یک آرایه ی ادبی مشخص کنید. ۲۹- در بیت « بشکن دل بی نوای ما را ای عشق / این ساز ، شکسته اش خوشی آهنگ تر است . » واژه ی « ساز » چه آرایه ی دارد؟ ۳۰- عمده ی شهرت سید احمد هاتف اصفهانی به واسطه ی عرفانی اوست . ۳۱- حافظ غزل معروف « ای هد هد صبا به سبا می فرستمت » را : الف) تحت تأثیر کدام غزل خاقانی سرود؟ ب) خاقانی در سرودن کدام قالب شعری شهرت دارد؟ ۳۲- دو عنصر زاویه ی دید و درون مایه ی داستان « گاو » را بنویسید . ۳۳- آثار زیر از چه کسانی است؟ الف) فیلم نامه ی کمال الملک (ب) تاریخ مسعودی (ج) نجوای جنون	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵		
۵	(ت) درک مطلب (۴ نمره) ۳۴- با توجه به ابیات زیر : چو بشنید اسفندیار این سخن / از آن شیر پرخاش جوی کهن بخندید و گفت: اینک آراستم / بدان گه که از خواب برخاستم الف) منظور از « شیر پرخاش جوی کهن » چیست؟ ب) شیوه ی بیان بیت دوم چگونه است؟ ۳۵- در عبارت « تخم خرمایی به تربیتش نخل پاشق گشته » الف) منظور از تربیت چیست؟ ب) مرجع ضمیر «ش» به چه کسی بر می گردد؟ ۳۶- در بیت « روی کسی سرخ نشد ، بی مدد لعل لبت / بی تو اگر سرخ بود از اثر غازه شود » الف) مفهوم کنایی « روی کسی سرخ شدن » چیست؟ ب) مصرع دوم بیانگر چه مفهومی است؟ ۳۷- با توجه به بیت « یعنی کلیم آهنگ جان سامری کرد / ای یاوران باید ولی را یآوری کرد » الف) کلیم لقب چیست؟ ب) « آهنگ جان کسی کردن » یعنی چه؟ ۳۸- بیت « هر که در این بزم مقرب تر است / جام بلا بیشترش می دهند » با کدام عبارت از شعر رایند رانات تاگور ارتباط معنایی دارد؟ الف) هر کودکی / با این پیام / به دنیا می آید / که خدا / هنوز / از انسان نومید نیست . ب) خدا / نه برای خورشید / و نه برای زمین / بلکه برای گل هایی که بر ایمان می فرستد ، چشم به راه پاسخ است . ج) خدا به انسان می گوید : / « شفایت می دهم / از این رو که آسبیت می رساتم . » ۳۹- با توجه به بیت « تا نگردي بی خبر از جسم و جان / کی خبر یابی ز جانان یک زمان » منظور از « بی خبر شدن از جسم و جان » چیست؟ ۴۰- در بیت « من نکردم خلق تا سودی کنم / بلکه تا بر بندگان چودی کنم » خداوند سبب آفرینش را چه می داند؟ ۴۱- مفهوم مصراع « گفتا ز که نالیم که از ماست که برماست » چیست؟	۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵		
۶	(ج) حفظ شعر (۲ نمره) ۴۲- گر پر از لاله ی بود دامن کوه / مرو از راه که آن خون دل است ۴۳- طره ی پریشانش دیدم و به دل گفتم / ۴۴- با بگویند احوال آب چشمم / تا پرستر نبندد به روز باران ۴۵- / آن شب قدر که این تازه براتم دادند	۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵		
	« موفق باشید »	جمع نمره	۲۰	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۶ / ۶ / ۱۳۸۸
دانش آموزان و داوطلبان آزاد در دوره‌ی تابستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۸۸		اداره‌ی گل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر ۱- مدتی با قفل در ور رفتیم یا جست و جو و تفحص کردیم. (۰/۲۵) ۲- این نامه‌ی سرپیسته و مهر و موم شده را به یار مهربان برسان. (۰/۲۵) ۳- غمی به کهنگی (دیرینگی) تاریخ درد انسان داشت. (۰/۲۵) ۴- محمد(ص) هر روز لاغرتر می شد و فکرش، معنویت و اوج و کمال بیشتری می یافت. (۰/۲۵) (یا هر مفهوم نزدیک به این) ۵- از چاره اندیشی (۰/۲۵) زال این گونه سالم و زنده هستی. (۰/۲۵) ۶- در سرزمین عشق، عرفا (عاشقان خدا) (۰/۲۵) به بالاترین درجه مقام عرفانی و معنوی می رسند. (۰/۲۵) ۷- رضاخان: این قدر کلام بیهوده و بی معنی (۰/۲۵) گفت که مدیریت امور از اختیارمان خارج شد. (۰/۲۵) ۸- وقتی خداوند اتواع موجودات را می آفرید (۰/۲۵) در هر جایگاه از واسطه و وسیله‌هایی استفاده کرد. (۰/۵) ۹- آن چه دارم از مقدار کم (۰/۲۵) مال دنیا (۰/۲۵) حلال است، من این زر را نمی پذیرم و مسئولیت این را به عهده نمی گیرم. (۰/۲۵) ۱۰- تصمیم داشتیم وقتی که به قرب الهی و معنویات می رسم (۰/۲۵) به عنوان هدیه دامنی برای یاران بر کم (۰/۲۵) وقتی رسیدم لذات قرب الهی و معنویات چنان مرا از خود بیخود کرد (۰/۲۵) که بی اختیار شدم. (۰/۲۵) ۱۱- شکارچی خرامان شروع به دویدن کرد (۰/۵) تا کبوتران را بگیرد (اسیر کند) کبوتران مضطرب شدند (بی تابی می کردند) (۰/۲۵) و هر یک برای نجات خود تلاش می کرد. (۰/۲۵)	۶
۲	ب) لفت هر مورد (۰/۲۵) ۱۲- (اسب) تندرو، فراخ گام، خوش راه. ۱۳- روش، طریقه ۱۴- لحظه- زمان کوتاه، مدتی اندک چون چشم به هم زدن ۱۵- اطاعت و میل، فرمان بردن ۱۶- پر شده و مملو، انباشته ۱۷- شاهد و شیرینی ۱۸- اتبوه ۱۹- صحرا، بیابان	۲
۳	ب) خودآزمایی ۲۰- هویت و موجودیت یک ملت (۰/۵) ۲۱- الف) رامین (۰/۲۵) ب) غنایی (۰/۲۵) ۲۲- الف) گروه، نوع، دسته (نظایر این) (۰/۲۵) ب) حکومت پهلوی قاطع و جدی است و با کسی تعارف و رودربایستی ندارد (مفاهیمی نظیر این) (۰/۲۵) ۲۳- در بیت اول: دلکش، شاد، خوش (۰/۲۵) در بیت دوم: آغوش، بغل (۰/۲۵) ۲۴- چون نور معنویت و بصیرت چشمان یک جانباز بسیار درخشنده تر از آفتاب است. (۰/۵) ۲۵- حوادث ناگوار و پیشامدهای ناخوشایند (۰/۵)	۳
	«ادامه در صفحه ی دوم»	

باسمه تعالی	
رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۶ / ۶ / ۱۳۸۸	سال سوم آموزش متوسطه
اداره ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir	دانش آموزان و داوطلبان آزاد در دوره ی تابستانی (شهریور ماه) سال ۱۳۸۸
ردیف	راهنمای تصحیح
۳	<p>ت) دانش های ادبی</p> <p>۲۶- اغراق (۰/۲۵)</p> <p>۲۷- گزینه ی (ب) (۰/۲۵)</p> <p>۲۸- ذکر یکی از آرایه های: تلمیح - استعاره - حس آمیزی - اضافه استعاری و واج آرایبی کافی است. لازم به توضیح است که این مصراع دارای مفهوم کنایی نیز می باشد. (۰/۲۵)</p> <p>۲۹- «ساز» آرایه ی استعاره دارد. (۰/۲۵)</p> <p>۳۰- ترجیع بند (۰/۲۵)</p> <p>۳۱- الف) آفتاب وفا (۰/۲۵) ب) قصیده (۰/۲۵)</p> <p>۳۲- زاویه ی دید: سوم شخص یا دانای کل (۰/۲۵)</p> <p>درون مایه: از خود بیگانگی (الیناسیون) تحت تأثیر فقر (۰/۲۵)</p> <p>۳۳- الف) علی حاتمی ب) ابوالفضل بیهقی ج) ساعد باقری هر مورد (۰/۲۵)</p>
۴	<p>ث) درک مطلب</p> <p>۳۴- الف) رستم (۰/۲۵) ب) طنز آمیز (۰/۲۵)</p> <p>۳۵- الف) توجه و لطف - پرورش یا هر مضمون مشابه (۰/۲۵)</p> <p>ب) خداوند (۰/۲۵)</p> <p>۳۶- الف) اعتبار یافتن، آبرومندی، موفق شدن یا هر مضمون مشابه (۰/۲۵)</p> <p>ب) هر موفقیت و اعتباری، دور از توجه و الطاف الهی عارضی و موقتی است. (۰/۲۵)</p> <p>۳۷- الف) حضرت موسی (ع) (۰/۲۵)</p> <p>ب) قصد نابودی و کشتن کسی را داشتن (۰/۲۵)</p> <p>۳۸- گزینه ی (ج) (۰/۵)</p> <p>۳۹- ترک تعلقات مادی و دنیوی (۰/۵)</p> <p>۴۰- بخشش و لطف بر بندگان خود (۰/۵)</p> <p>۴۱- نتیجه ی اعمال و کارهایمان به خودمان باز می گردد. (ریشه های شکست و موفقیت آدمی در اندیشه و کردار او جست و جو می شود.) (۰/۵)</p>
۲	<p>ج) حفظ شعر</p> <p>۴۲- سیراب (۰/۲۵) / فرهاد (۰/۲۵)</p> <p>۴۳- این همه پریشانی (۰/۲۵) بر سر پریشانی (۰/۲۵)</p> <p>۴۴- ساربان (۰/۲۵) / محمل (۰/۲۵)</p> <p>۴۵- چه مبارک سحری بود (۰/۲۵) و چه فرخنده شبی (۰/۲۵)</p>
۲۰	جمع نمره

با تشکر از همکاران فرهیخته، نظر دبیران گرامی صائب است